

Рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Разова спеціалізована вчена рада Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського МОН України, м. Вінниця прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка на підставі прилюдного захисту дисертації «Експериментування як вид діяльності дітей у дошкільній педагогіці України (середина XX – початок XXI століття)» за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки 04 квітня 2023 року.

Карук Інна Василівна народилася 27 березня 1988 року в м. Вінниця.

В 2009 році закінчила Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, отримала базову вищу освіту за напрямом підготовки «Педагогічна освіта» та здобула кваліфікацію бакалавра педагогічної освіти, вчителя початкових класів.

У 2010 році закінчила Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, отримала повну вищу освіту за спеціальністю «Початкове навчання» та здобула кваліфікацію викладача педагогіки і методик початкової освіти, вчителя початкових класів, практичного психолога у закладах освіти.

З серпня 2010 року по вересень 2016 року – вихователь у Комунальному закладі «Заклад дошкільної освіти №10 Вінницької міської ради».

З вересня 2016 року по теперішній час – асистент кафедри дошкільної освіти у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського.

З жовтня 2018 року по вересень 2022 року – навчання в аспірантурі (спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки) у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського.

Дисертацію виконано у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського МОН України, м. Вінниця.

Науковий керівник КРУТІЙ Катерина Леонідівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Здобувач має 29 наукових публікацій (14 – одноосібних): 2 статті у співавторстві що індексується в наукометричних базах даних Web of Science; 3 статті одноосібні та 6 статей у співавторстві представлено в наукових фахових виданнях України; 5 одноосібних публікацій та 1 у співавторстві – в зарубіжних наукових виданнях; 6 одноосібних праць та 2 у співавторстві – у збірниках матеріалів наукових конференцій різних рівнів та періодичних виданнях України; 1 одноосібний практикум і 2 у співавторстві; 1 програма для дітей дошкільного віку, у тому числі:

1. Karuk, I., Kolesnik, K., Kryvosheya, T., Prysiazhniuk, L., Shykyrynska, O., Vyshkivska, V., & Komarivska, N. (2022). The development of cooperation skills of senior preschoolers in the experimentation process. *Society. Integration. Education*, I, 404-414. DOI: <https://doi.org/10.17770/sie2022vol1.6838>

2. Karuk, I., Kolesnik, K., Kryvosheya, T., Prysiazhniuk L., & Shykyrynska, O. (2021). Organization of group activities of older preschool children in the process of experimenting *Society. Integration. Education*, II Rezekne, 729-743. DOI: <https://doi.org/10.17770/sie2021vol2.6247>

3. Карук, І. В. (2022). Зміст організації дитячого експериментування впродовж 1950-1990 рр. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», Вип. 47. Том 1, с. 28-32. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/47-1-4>

4. Голюк, О. А., Карук, І. В., Колеснік, К. А., & Комарівська, Н. О. (2022) Експериментування як засіб пізнавального та мовленнєвого розвитку дітей під ідеї, реалії, перспективи, 1 (28), с. 59-68. DOI: [https://doi.org/10.32405/2413-4139-2020-1\(28\)-53-59](https://doi.org/10.32405/2413-4139-2020-1(28)-53-59)

5. Присяжнюк, Л. А., Колеснік, К. А., Карук, І. В., & Король А. В. (2022). Підготовка майбутніх педагогів до реалізації середовищного підходу до організації освітнього процесу в закладах дошкільної і початкової освіти в контексті впровадження європейського досвіду. Сучасні інформаційні технології

та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць, 64. Вінниця: ТОВ «Друк плюс. 161-173. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2022-64-161-173>

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

- Лисенко Неллі Василівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, зауваження:

1. Комплексний аналіз змісту дисертації зобов'язує звернути увагу на географічні межі дослідження, оскільки розгляд феномену «дитяче експериментування» в дошкільній освіті означене у темі на теренах України, натомість у дисертації розглядається, здебільшого, у закладах Вінницької, Хмельницької, Тернопільської областей, це збіднює не лише географію, а й почасти нівелює значущість наукового доробку вчених і практиків інших регіонів України в царині порушеної проблеми в руслі здійсненого історико-педагогічного дослідження.

2. Достатньо інформативним, різнобічним та обґрунтованим розглядаємо результати аналізу ключових понять та їхню характеристику в окреслений історичний період підрозділу дисертації 1.1. Водночас, на нашу думку, висновки щодо цього підрозділу потребують певної редакційної правки.

3. У другому розділі дисертації варто було б ширше представити аналіз архівних матеріалів щодо становлення і розвитку експериментування, як виду діяльності дітей у дошкільній педагогіці в роки незалежності України.

4. Робота значно б виграла, якби у третьому розділі І.В. Карук порівняла вітчизняний і зарубіжний досвід використання експериментування в закладах дошкільної освіти з позицій його ефективності та доцільності інтегрування в різні види діяльності дітей в умовах сьогодення.

5. У роботі, на наше переконання, необхідно уникати описовості, а також аргументовано подавати авторські висновки, спираючись на представлені архівні матеріали.

- Біда Олена Анатоліївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II, зауваження:

1. Сьогодення вимагає детального аналізу зарубіжного досвіду експериментування як виду діяльності дітей у дошкільній педагогіці та виокремлення прогресивних ідей зарубіжних країн.

2. Зважаючи на те, що у дисертації йдеться про експериментування як виду діяльності дітей у дошкільній педагогіці варто було окремим параграфом характеризувати заклад дошкільної освіти як новий тип освітнього закладу.

3. На нашу думку, більше уваги треба було б приділити аналізу навчальних планів, програм базових навчальних предметів у руслі підготовки майбутніх вихователів до впровадження дитячого експериментування.

4. Варто було б у роботі більш детально вписати значення одержаних результатів для науки й практики, адже тема робота актуальна і потрібна у сьогоденні.

5. Аналізуючи стан дослідження проблеми експериментування як виду діяльності дітей у дошкільній педагогіці дисертантка демонструє належну обізнаність з виконаними дослідженнями, публікаціями різних авторів щодо визначення сутності ключових понять дослідження: «діяльність», «дитяче експериментування», «дослід», «дослідницька діяльність», «дослідницько-експериментальна діяльність», «експеримент», «пошуково-дослідницька діяльність», «спостереження», але не дуже переконливо виглядають її власні коментарі та позиція щодо дискусії вчених стосовно цих понять.

6. Загальні висновки надто розлогі. Другий пункт загальних висновків непропорційно великий (з сторінки).

- Коломієць Алла Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, зауваження:

1. Позитивно, що в підрозділі 1.2. «Історіографія організації та становлення експериментальної діяльності дітей у дошкільних закладах України» всебічно схарактеризовано джерельну базу дослідження, проте в його назві це не зазначено.

2. Робота значно б виграла, якщо б у підрозділі 3.1. дисертації більш ґрунтовніше розкрити можливості використання перспективних ідей та історичного досвіду в сучасних умовах модернізації дошкільної освіти України.

3. У дослідженні поняття: «дослідницько-експериментальна діяльність», «дитяче експериментування», «експериментування» використовуються як синонімічні. Вважаємо, що доцільно було б послуговуватися одним терміном не вводити синонімічні лексеми, бо це значно ускладнює сприймання змісту роботи. А також варто було б представити наочно у вигляді таблиці, схеми подібні та відмінні ознаки понять «дослід», «експеримент», «гра-експериментування».

4. Погоджуючись із дисертанткою, що в Україні процес становлення експериментування як виду діяльності дітей дошкільного віку цілісно не досліджувався, вважаємо, що в дисертації варто було б здійснити хоча б короткий порівняльний аналіз закордонного досвіду вивчення аналогічної проблеми.

5. Варто було б більше опрацювати зарубіжної літератури (всього 9 джерел) та додати до списку використаних джерел.

6. Робота написана грамотною українською мовою, однак автор іноді допускає стилістичні недоліки при оформленні окремих речень. Варто було б уникати дослівного дублювання тексту в різних абзацах (у тексті розділів і у висновках до розділів).

- Волошина Оксана Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, зауваження:

1. У третьому розділі свого дисертаційного дослідження авторка описує власний досвід імплементації ідеї дитячого експериментування в контексті роботи над міжнародним проєктом Еразмус +. Робота мала б значно вищий рівень теоретичного узагальнення і практичної значущості за умови більш детального розкриття відповідних методичних прийомів реалізації практики дитячого експериментування в ЗДО.

2. Вважаємо, що робота збагатилася б, якби Карук І.В., аналізуючи закордонний і вітчизняний досвід організації експериментування як виду діяльності дітей, більш чітко визначила напрями професійної підготовки майбутніх педагогів,

упровадження яких сприяло б розвитку готовності майбутніх вихователів до організації дитячого експериментування в закладах дошкільної освіти.

3. У кожному розділі дисертаційного дослідження представлено схеми, таблиці, рисунки, що значно підвищує якість виконання роботи. Бажано було б подати у вступі загальну кількість схем, таблиць та рисунків.

- Акімова Ольга Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, без зауважень.

Результати таємного голосування:

“За” 5 членів ради,

“Проти” 0 членів ради,

недійсних бюлетенів 0.

На підставі результатів таємного голосування спеціалізована вчена рада присуджує Карук Інні Василівні ступінь доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Голова спеціалізованої
вченої ради

Акімова О.В.